

FOLKLIGA FÖRESTÄLLNINGAR OM VESSLA, GRÄVLING, JÄRV OCH LO

V e s s l a n

Benämningar

Vilka benämningar har man haft på vesslan? T.ex. lekatt, jekatt, hermelin, lesma, lisma, läxna, lesna, kvitkatt, hillring eller andra? Varför ville man inte säga vessla?

Vesslans levnadssätt och förhållande till människor och djur

Hur jagar vesslan? Suger den ur blodet utan att döda djuret? Hur fångar den fisk? Hur mjölkar den kor? Hur märker man att en vessla mjölkat kon?

Hur betar sig en vessla, som fastnat i en fälla?

När är vesslan farligast för kreaturen? På våren? Biter den ihjäl alla djur den kommer över, även om den inte behöver det för hungerns skull?

Hur förhåller sig vesslan till djur som ha samma färg som den själv?

Har man velat ha vesslor i ladugården? Varför? Hur har den där behandlat kor, hästar och andra husdjur?

Har det hänt att man satt ut mat åt vesslorna? När på året i så fall och vad?

Sjukdomar, medicin och magi

Vilka sjukdomar anses vesslan förorsaka? T.ex. svullnad, utslag, bölder, blodförgiftning, "vessleblåst" eller andra? På vilket sätt förorsakar vesslan sådana sjukdomar? Hur kan man undgå att få sjukdomarna?

Hur har man tillrett medicin av vesslor och mot vilka sjukdomar har den medicinen använts? T.ex torkat vesslekött mot svullnad, vessleskinn i stallet mot smittosjukdomar? Andra botemedel? Beskriv deras tillredning och användning!

På vilket sätt kunde vesslor eller delar av vesslor användas av trollkunniga personer?

Vesslan lycko- eller olycksdjur

Ansågs vesslan vara ett lycko- eller olycksdjur? Giv exempel på detta!

Varför ville man ej döda eller skada vesslor? Vad hände om man härmade en vessla eller visslade?

Vad bådade det om vesslor kommo fram till boningshusen?

Vad bådade det om vita vesslor uppträdde i större mängd?

G r ä v l i n g e n

Benämningar

Vilka benämningar har man haft på grävlingen? T.ex. gravsvin? Vad är "glufsaso"? Tro därom?

Förekomst och levnadssätt

Är grävlingen vanlig i Er bygd? Har den varit vanligare förr? På vad beror förändringen?

Hur ser grävlingens ide ut? När går den i ide på hösten, när vänder den sig och när går den ur idet på våren? Tro och berättelser härom?

Vad menas med "grävling sväder"?

Grävlingen lycko- eller olycksdjur

Vad anses det förbåda om man möter en grävling? Otur, olycka, död?

Annan tro om grävlingen?

J ä r v e n

Benämningar

Vad har man kallat järven i Er bygd?

Förekomst och levnadssätt

Är järven vanlig i Er bygd? Har den varit vanligare förr? På vad beror förändringen?

Vilket anseende har järven haft bland jägare? Har den ansetts vara ett plågoris? Speciellt för renar? Varför var den avskydd av ripsnarare och andra jägare?

Sökte man systematiskt utrota järven? Varför och på vilket sätt?

Hur ansågs järven vara till sin karaktär? Uthålligare och mera seglivad än andra djur? Snabb? Kan den förflytta sig snabbt även i snö? Har den gott väderkorn? Listig? Berättelser härom?

Vad berättas om järvens förhållande till vargen och andra djur, både vilda och tama?

Återgiv berättelser om järvens framfart, möten med järv, jakt på järv!

Medicin, magi, väderleksmärken

Hur har järven eller delar av järv använts i medicinsk eller magiskt syfte?

Giv exempel på märken, som tagits efter järv för väderlek

eller kommande händelser!

Talesätt m.m.

Vilka talesätt och sägner finnas om järven?

L o d j u r e t

Benämningar

Vilka benämningar har man haft på lodjuret i Er bygd? T.ex. kattlo, varglo, göpa, vildkatt eller andra?

Levnadssätt

Vilket djur anses farligare: vargen eller lodjuret? För vilka djur är lodjuret speciellt farligt? Hur förhåller det sig till människor? På vilket sätt jagar lodjuret? Biter i strupen och suger blod?

Hurudant är lodjuret till sin karaktär? Skyggt eller framfusigt? Listigt?

Jakt på lodjur

Har man lagt an på att jaga lodjur? Varför och på vilket sätt? Med rävsax, nät eller annat? Var det skottpengar på lodjur?

När var bästa tiden att jaga lo? I fullmåne? Varför?

Fanns det mera lodjur förr än nu?

Sägner och berättelser

Återgiv sägner och berättelser om lodjur!